

FRÉDERIKE GEERDINK
Roboskî
Gençler Öldü

FRÉDERIKE GEERDINK 1970'te Hollanda'nın Hengelo şehrinde doğdu. Gazetecilik eğitimini tamamladıktan sonra çeşitli dergilerde çalıştı. 2000'den itibaren serbest gazeteci olarak çalışmaya başlayan Geerdink, özellikle sağlık alanında uzmanlaştı, birçok dergiye yazı verdi. Dış haberler muhabiri olma arzusunu gerçekleştirmek üzere Filistin ve Doğu Timor gibi birçok ülkeye seyahatler yaptı. Türkiye'ye gazeteci olarak ilk kez 2004 yılında geldi; iki yıl boyunca sürekli gidip geldikten sonra ülkenin dinamiklerinden ve bir gazeteci için haber yapma zenginliğinden etkilenerek 2006 sonunda Türkiye'ye yerleşti. 2012 yazından itibaren çalışmalarını Diyarbakır'da sürdüren Geerdink, şehirde yerleşik durumdaki tek yabancı gazeteci. Roboski katliamını ele aldığı kitabı Hollandaca olarak Şubat 2014'te yayımlandı. 2015 başında, Kürt sorunuyla ilgili yaptığı haberler nedeniyle Türk yetkili makamlarının tepkisini çeken Geerdink hakkında terör örgütü propagandası yaptığı gerekçesiyle dava açıldı.

De Jongens Zijn Dood

Een journalistieke reis naar de kern van de Koerdische kwestie in Turkije

© 2014 Fréderike Geerdink

Bu kitabın yayın hakları Sebes @ Van Gelderen Literary Agency'den alınmıştır.

İletişim Yayınları 2125 • Bugünün Kitapları 180

ISBN-13: 978-975-05-1724-2

© 2015 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2015, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Namık Durukan

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Semih Öztürk - Oben Üçke

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

FRÉDERIKE GEERDINK

Roboskî
Gençler Öldü

Türkiye'deki
Kürt Sorununun Temellerine
Bir Gazetecilik Yolculuğu

De Jongens Zijn Dood

*Een journalistieke reis naar de kern van de
Koerdische kwestie in Turkije*

HOLLANDACADAN ÇEVİREN *Nurşen Kaya*

Roboskî'yi unutursak kalbimiz kurusun...

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	11
YERLER HAKKINDA.....	15
YARDIM KAMPANYASI.....	17
TÜRKÇE BASKIYA ÖNSÖZ.....	21
1 28 ARALIK 2011, 21.39-22.24.....	23
2 KÖY.....	27
Köye gidiş: Kaçakçıların durumu nedir?.....	34
Askerin bilgisi dahilinde kaçakçılık yapmak.....	38
Köylüler nasıl köy korucusu oldular?.....	44
Zevîya: Harabeye çevrilen köy.....	48
Kürdistan haritası.....	51
Sevr Antlaşması ve Kemalist devrim.....	53
Şeyh Said isyanı.....	58
Köye veda.....	61
3 HALK.....	69
Gülyazı'ya dönüş.....	70
Anne ve dul kadın Pakize'de konaklamak.....	73
Meclis Araştırma Komisyonu.....	78

1930'lu yıllar: Dersim katliamı.....	81
Seyid Rıza teslim oluyor.....	84
Kürtçe dersleri.....	88
“Tuz” sözcüğü.....	90
Bir Kürt kimdir?.....	93
Lozan Antlaşması'nda azınlıklar.....	94
“Biz Kürdüz”.....	97
Kürdistan Devrimcileri ve PKK.....	100
1980'li yıllar: Askerî gerçeklik.....	103
Hengelo'da yeni bir mahalle.....	106
Yabancı bir ülkede Hollandalı olmak.....	109
Çok yönlü kimlik.....	113
Kadınlarla yaylada.....	117
Mezarlıktaki pankart.....	120
Pakize'nin gözyaşları.....	122
Bombardımanı bir politik çekişme aracı olarak kullanmak.....	125
Vücudumda kızarıklıklar oluşuyor, kaşıntı başlıyor.....	128
4 DAĞLAR.....	131
Kaçakçılar ve keşifçiler.....	131
Kaçakçılık rotasına katılıyorum.....	136
Kaçakçılık, devlet ve PKK.....	139
Lice'deki uyuşturucu tarlaları.....	143
PKK: Türk solunun çocuğu.....	148
Kürt hareketindeki öğrenciler.....	152
PKK savaşçısı olmak mı, olmamak mı?.....	156
KCK davasında bir sanık.....	159
Mahkemede tiyatro.....	161
“Onlar hayatımızı mahvediyorlar”.....	165
Gazeteci olarak pozisyonum.....	167
Çok mu Kürt yanlısıyım?.....	171
Kürt basını boşluğu dolduruyor.....	174

Bombalama: Kasıtlı ve hedef gözetilerek yapılan bir operasyon.....	177
Siyasi sorumlu: Başbakan Erdoğan.....	181
Diyarbakır'a taşınıyorum.....	184
Bedel Encü: Dağa gidiş.....	187
5 TOPRAK.....	189
Meclis Araştırma Komisyonu raporu:	
Cevaplardan çok sorular.....	191
Araştırma: Tekrarlayan "gizlilik olayı".....	196
2013 Newroz'u: Barış süreci başlıyor.....	199
Ateşkesler ve Oslo süreci (2008-2011).....	203
"Demokratik modernite".....	207
1990'lı yılların faili meçhul cinayetleri.....	210
Ordunun ölüm timleri.....	211
Kayıplar için bir uzmanlık merkezi.....	214
Bombardımanın beş yüzüncü günü.....	218
6 UFUK.....	223
Pakize'nin eşine ağıt.....	224
Dersim için özür - Ya Uludere için?.....	228
Hükümet kendini koruyor.....	231
Türkiye'nin hukuk sistemi hakkındaki efsane.....	233
Devletin Kürtçe televizyonu:	
Hiçbir şey yok televizyonu.....	235
Uluslar kendi kaderlerini tayin etme hakkına sahiptir.....	239
Kürtlerin mücadelesi ve Avrupa Birliği.....	243
Uluslararası Kürt karşıtı yapılanma.....	246
Bağımsız Kürdistan: Gelecekteki uzak hayal.....	251
Siyasi mücadele ve kişisel yas.....	254
Aralık 2012: İlk anma.....	258
KAYNAKÇA.....	261

28 ARALIK 2011, 21.39-22.24

İnsansız keşif uçaklarının sesi çok net duyuluyor. Ama Irak-Türkiye sınırındaki dağlık bölge için bu durum hiç de olağüstü değil. Bu nedenle, Irak sınırına kaçak mal almaya giden yetişkin erkekler ve çocuklar yollarına çekincesizce devam ediyorlar. Sınır jandarmasından, bölgede “çatışma olduğuna” dair bir uyarı da almıyorlar.

Ortasu ve Gülyazı köylerinden 38 kişi, katırları hazırlayıp patika yollardan ilerleyerek, köyün üst tarafına doğru çıkıyorlar. Yaklaşık altı kilometre ilerideki sınırı ve ona uzanan yolları gayet iyi biliyorlar. Ama karla kaplı yollar onları zorluyor. Şartlar çok ağır, bu yüzden yolculuk iki saatten fazla sürüyor.

On beşinci sınır taşının bulunduğu yerden geçiyorlar sınırı. Taşın bir tarafı Türkiye, diğer tarafıysa Irak. Benzin bidonları ve sigara çuvallarıyla dolu kamyonlar yaklaşık iki kilometre ileride onları bekliyor. Katırlara bidonları, çuvalları yükledikten sonra sınıra doğru yürümeye başlıyorlar.

Sınıra geldiklerinde saat akşamın dokuz buçuğu oluyor. Burada grup ikiye ayrılıyor. Öndeki grup Türkiye'ye geldi-

ğinde, köye giden yollardan üçünün de askerler tarafından kapatılmış olduğunu görüp şaşırıyorlar. Bu yollardan birinin ya da ikisinin zaman zaman kapatılmasına alışkınlar. Ama üçü birden hiç kapatılmıyor. Dönüp tekrar sınıra doğru yürüyorlar.

Silah sesleri duyuluyor. Bütün bu olup bitenlere bir anlam veremedi ilerlemeye devam ediyorlar. Bölgedeki herkes onların ne iş yaptığını biliyor. Bu yüzden güvenlik konusunda bir endişeleri yok. Tam o sırada Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait F-16 savaş uçakları ortaya çıkıyor ve on sekiz kişilik ilk grubu bombalıyor. Bu saldırıdan beş dakika kadar sonra bir bombardıman daha oluyor. Yirmi dakikalık bir aranın ardından bir saldırı daha... Saatler akşamın on buçuğuna gelirken son saldırı yaşanıyor.

Herkes o anda ölmüyor: 8 kişi ağır yaralanıyor. Bunlardan 7'si köye yetişmeden hayatını kaybediyor. 17 yaşındaki Hasan Ürek ise aylarca hastanede yatıyor ve sonra durumu düzeliyor. Ayrıca 3 kişi daha kurtuluyor.

* ✨ *

36 yaşındaki Lezgin Encü, Ortasu köyünde televizyon izliyor. Çocuklar kapıya vurana kadar F-16'ları duymuyor. "Uçaklar!" diyor çocuklar. Dışarı çıkıyor ve uçakları görüyor. Sonra hemen bombaların düştüğü yere bakıyor, toprağın titrediğini hissediyor. "Bizimkiler!" diye düşünüyor. "Bizimkileri bombalıyorlar!"

Köydeki insanlarla birlikte arabalara binip hemen olay yerine doğru gidiyorlar. Olay yerine, yolun son kısmını ancak yürüyerek ulaşıyorlar. O sırada askerleri görüyorlar ve "Bizimkileri bombalıyorsunuz" diye panikle bağıyorlar. Askerler, "Merak etmeyin," diye cevap veriyorlar, "Biz onları sadece korkutuyoruz, başka bir şey yapmıyoruz!" Hemen ardından bombardıman devam ediyor.

Bu arada Ortasu ve Gülyazi'dakiler telefon aracılığıyla haberdar ediliyor. "Battaniye, yeteri kadar battaniye getirin" diyorlar onlara. Arabalarını bıraktıkları yerle, bombalanan yerin arasında yaklaşık bir kilometrelik bir mesafe var. Yakınlardaki bir tepeye tırmanıyorlar. Oradan olay yerinin daha iyi görüldüğünü söylüyor Lezgin Encü. Ateş ve duman. Kokuyu alabiliyorsun. Barut.

Karlı yolda zorlukla ilerliyorlar. Sınıra gelince, tahminleri doğru çıkıyor. Korkutma amaçlı değil, bilinçli olarak bombalanmış burası. 8 kişi hariç, herkes ölmüş. Yaralıları battaniyelere sarıyorlar ve her yaralıyı dört ya da beş kişi arabaya kadar taşıyor. 7 kişi arabaya yetişemeden hayatını kaybediyor. 23 yaşındaki Salih Ürek, Lezgin Encü'nün kollarında ölüyor.

Yaralıları taşıdıktan sonra, bu kez de ellerinden geldiğince ceset parçalarını toplamaya çalışıyorlar. Toplayabildikleri ceset parçalarını battaniyelere sarıyorlar. Hangi ceset parçanın kime ait olduğunu anlamaları olanaksız. Hatta bu kanlı uzuvların, parçalanmış kemiklerin insanlara mı yoksa yük hayvanlarına mı ait olduğunun bile ayırında olamıyorlar.

* * *

Milletvekili Ertuğrul Kürkçü, olayla ilgili olarak yedi saatlik bir video kaydı izliyor. Türk ordusunun kullandığı Heronlar'dan (insansız hava aracı) çekilmiş görüntüler bunlar. Irak hava sahasına beş kilometre uzaklıkta, termal kameralarla çekilmiş görüntüler.

Kürkçü, bu görüntüleri olaydan bir buçuk ay sonra, 15 Şubat 2012'de Meclis tarafından kurulan İnsan Hakları Komisyonu üyeleriyle birlikte izliyor. Mecliste grubu bulunan dört siyasi partiden sekiz kişinin yer aldığı bir komisyon bu. Hepsi aynı şeyleri görüyor: Bombalananlar kaçakçı. Yük hayvanlarıyla birlikte yavaşça, sıralı halde Türkiye'den

Irak'a doğru ilerliyorlar. Sınırın bir kilometre ilerisinde eşya dolu kamyonlar hazır bekliyor. Kaçak mallar kamyonlardan katırlara yükleniyor ve grup tekrar geri dönüyor.

Bunların PKK gerillaları olmadığı çok açık. Sadece davranışlarından değil yoğunluklarından, düzensizliklerinden de belli oluyor bu. Bazen tümü bir arada, bazen dağınık yürüyen bir grup var görüntülerde. Derli toplu değiller; bazıları diğerlerden kimi zaman yüz metre ilerde yürüyor. Yaklaşık 40 kişilik bir grup var ortada. Oysa gerillaların en fazla 8 veya 10 kişilik gruplar halinde hareket ettikleri biliniyor. Gerillalar da yük hayvanı kullanıyorlar. Ama sınır boylarında değil ve bu da yine bilinen bir durum.

Bombalama görüntüleri başlamadan önce, komisyon üyelerinden biri ağlamaya başlıyor. Kaçakçıların ölümüyle nasıl burun buruna geldikleri onu çok etkiliyor. Sonra F-16'ların görüntüsü duyuluyor. "Gerilla olsalar ne yaparlardı?" diye soruyor Kürkçü. "Kayıpları azaltmak için hemen dağılırlardı" diye yanıtıyor kendi sorusunu. Kaçakçılar tam tersini yapıyorlar. Birbirilerine sokulup el ele tutuşuyorlar. "Çünkü korkuyorlardı" diyor Kürkçü. "Henüz çocuktu onlar" diye ekliyor.

Köy

Toplu katliamdan yedi gün sonra, Gülyazı'da bir evde yerde oturuyorum. Aşırı sıcak odayı ter ve ayak kokusu dolduruyor. Çevremde, hikâyelerini anlatmak isteyen, yakınlarını kaybetmiş aileler var. Herkes dikkatimi çekmek istiyor ve hepsi birden konuştuğu için onları anlamakta zorlanıyorum. Kadınlardan biri, olayda bir oğlunu yitirmiş. Bir diğer oğluydu mayın patlaması sonucu bir bacağını kaybetmiş. Bu yüzden evini geçindirecek kimsesi kalmamış artık. Şimdi nasıl geçineceğini soruyor. Başka birisi, 12 yaşındaki çocuğunu gösteriyor. Ağabeyini kaybetmiş bu saldırıda; babası zaten hayatta değilmiş. Bundan sonra aileyi geçindirmek için mecburen o da kaçakçılık yapacaktı.

Gözüme bir kız ve küçük bir oğlan çocuğu ilişiyor. Gözleri dolu dolu, sobanın yanında sessizce oturuyorlar. "Sen kimsin?" diye soruyorum kıza. Adı Semire'ymiş. Henüz 17 yaşında bir kız bu. Yanındaki de 11 yaşındaki kardeşi Seyvan'mış. Onlar da Bedran adındaki kardeşlerini kaybetmişler. Başka bir çocukla birlikte, öldürülenler arasındaki en küçüklerden biriymiş. Sadece 12 yaşındaymış. "Bedran, ge-

ce saat on bir gibi kaçaktan dönecekti” diye sessizce anlatıyor Semire. “Yemek hazırlamıştık onun için. Sonra uykuya dalmışım. Ertesi gün kalkınca, insanların ağladığını gördüm. Bedran ortalıkta yoktu.”

* * *

2011 yılının 29 Aralık sabahı cep telefonumla internete bağlanarak katliamdan sonra çıkan haberleri okuyorum. Her sabah yaptığım gibi yatağımdan çıkmadan önce, geçen saatlerdeki tweet'lere göz atıyorum. Birçok Kürt kökenli insanı ve Kürt medyasını takip ettiğimden mesajlarının yoğunluğundan, yaşanan katliamın boyutunun farkına varıyorum. Görünüşe göre, ordu, Türkiye-Irak sınırında muhtemelen kaçakçılık yapan Kürt köylülerini bombalamış. Otuzdan fazla insan ölmüş.

Yatağımdan fırlayıp hemen televizyonu açıyorum. NTV, CNN Türk, HaberTürk gibi haber kanalları arasında geziyorum. Hava durumu, ekonomi ve futbola ilgili haberler var. Şaşırıyorum. Sonra televizyonu yayının tam ortasında açtığımı, saat başı ya da yarım saatte bir verilen önemli haberleri beklemem gerektiğini düşünüyorum. Haberlerin bir saniyesini olsun kaçırmamak için duş bile almıyorum. Kahve yapıp, pijamalarım üstümde kanallar arasında gezinmeye devam ediyorum.

Bu arada olayı twitter'da paylaşıyorum. Ne olduğunu tam bilemediğim için temkinli davranıyorum; çünkü olayın detayları henüz netleşmiş değil. Twitter hesabıma, Dicle Haber Ajansı tarafından gönderilen fotoğraflar düşüyor. Battaniyelere sıkıca sarılmış, ayakları dışarı sarkan sıralı cesetler görüyorum. İnsanların katırlara ceset yüklediği, araba yoluna kadar götürdükleri ve orada hazır tutulan arabalara aktardıkları görülüyor. Elleriyle yüzünü kapatan, ağlayan erkekler var fotoğraflarda. Bu görüntüleri ve Türk medyasının

olayı hâlâ haber yapmadığını twitter'da takipçilerimle paylaşıyorum.

Sonunda CNN Türk'ün haberleri başlıyor. Sandalyemin ucunda merakla oturuyorum. Haberi nasıl verecekler acaba? Haberler, Fransız Meclisi'nin 1915 Ermeni Soykırımı ile ilgili olarak onayladığı bir yasa tasarısına karşı Türkiye'de gelişen tepkilerin sunumuyla başlıyor. İkinci haberdeyse Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanlığını bıraktıktan sonra politikaya devam edip etmeyeceği meselesi işleniyor. Sonrasında futbola, daha doğrusu o günlerde Türkiye'yi meşgul eden şike olaylarına ilişkin bir haber yer alıyor. Diğer haber kanalları da aynı haberleri veriyorlar. Ne yazık ki, olayla ilgili olarak herhangi bir haber geçmiyor hâlâ. Hayretler içindeyim.

Twitter aracılığıyla, Türk medyasından yakınıyorum. Otuzdan fazla sivil ölmüş, bunu nasıl haber yapmazlar? Nasıl olur bu? Türk askeri ölünce hemen şehit haberi yapılıyor, onlarca Kürt köylüsünün öldürülmüş olmasının hiç mi haber değeri yok gerçekten?

Tam bu sırada, twitter hesabıma özel bir mesaj geliyor. Önemli bir Türk televizyon kanalında çalışan bir gazeteci arkadaşşımdan. Şöyle yazıyor:

“Canım. Bütün sabah olayı en azından kısa haber yapmak için direndik. Fakat Ankara hayır dedi! İşte burası bizim nefes aldığımız yer. Çok üzgünüm.”

Hemen ardından bir mesaj daha:

“İnan ki... Burada gözyaşımız sel oldu... Burası maskeli balo oldu...”

Ve bir yenisi:

“Bizi arayıp, ‘Resmî açıklama gelmeden bu konuyu haber yapamazsınız. ‘Nokta’ dediler.”

Başbakan Erdoğan¹ büyük haber kanallarını arayıp, hangi konuyu haber yapacaklarına ya da yapamayacaklarına dair “bilgi” vermiş. Arkadaşım “Ankara onay vermedi” derken bunu kastediyor. Üzgünüm ama şaşırılmıyorum. Serbest gazeteci olarak 2006’da Türkiye’ye yerleştiğimden beri en önemli mesele olarak “insan hakları”nı ele aldım. Çünkü özellikle bu konudaki haberlerin ne kadar eksik olduğunu fark etmiştim. Aslında bu katliamdan aylar önce hükümet basın üzerindeki baskısını arttırmıştı.

Geçtiğimiz yılın sonlarına doğru, 20 Ekim tarihinde medya sahipleri ve yayın yönetmenleri başbakan tarafından bir toplantıya çağırılmıştı. Bu toplantı, 18 Ekim’i 19 Ekim’e bağlayan gece Hakkari’de yaşanan PKK saldırısında 24 askerin ölmesi ve 22 askerin yaralanması olayının hemen sonrasında gerçekleşmişti.

Başbakanın basınla yaptığı toplantıdan sonra, Anadolu Ajansı ve başka bazı ajanslar, hükümetin basına kimi yayın kısıtlamaları getirdiğini, basının da buna uyacağını duyurmuştu. Terör ve şiddet olayları, kamu düzeni dikkate alınarak haber yapılacaktı. Kaosa, paniğe neden olabilecek düşmanca haberlerden uzak durulacak, yasa dışı örgütlerin propagandası yapılmayacaktı.

Bu karara sadece birkaç haber ajansı değil, Doğan Medya Grubu’nun sahibi Aydın Doğan da uyacaktı. Gerekçeleri çok basitti: Medya sahiplerinin başka işleri ve çıkarları vardı. Mesela inşaat, enerji, iletişim piyasası, maden ve benzeri sektörlerde önemli yatırımları ve iş ilişkileri söz konusuydu. İş yaşamını ve devletin sunduğu kamu olanaklarını riske sokmamak için medya dikkatli olmalıydı. Erdoğan’ın isteğine kulak vermek tiraj açısından da olumlu olacaktı; çünkü ortalama Türk okuru gerçeğin peşinde koşan ve eleştirel

1 Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, 10 Ağustos 2014’te yapılan seçimlerle Türkiye’nin 12. cumhurbaşkanı seçildi.

bir gazete beklemiyordu. Kimse Türk milliyetçisi dünya görüşlerine müdahale istemiyordu.

Bu toplantıya, orduya karşı sert muhalif tavrıyla bilinen *Taraf* gazetesinin yayın yönetmeni yardımcısı Yasemin Çongar da katılmıştı. Toplantı sonrasında, konuyu gazetesinde yazdı. Medya sahiplerinin Erdoğan'dan daha fazla ve katı öneriler getirdiğini şaşkınlıkla dinlediğini anlattı.

Toplantıdan bir buçuk yıl sonra kendisiyle yapılan bir söyleşide şunları söylüyordu Çongar: “Erdoğan'ın konuşmasıyla başladı toplantı. Erdoğan, propagandayla gazetecilik arasındaki ince çizgi farkını anlattı. Toplantının sonrası kapalıydı ama artık anlatabilirim. Aydın Doğan, yayıncıların ve yayın yönetmenlerinin yer alacağı bir grup oluşturmayı ve haberlerin nasıl sunulacağına, hangi kurallara uyulması gerektiğine bu grubun karar vermesini önerdi. Hatta, bu gruba hükümet temsilcisi de dahil olabilirdi. Fakat Erdoğan buna gerek olmadığını söyledi. Grubu oluşturdular mı, bilmiyorum. Başka birisi de, üç temel kural önerdi: PKK'ya 'terörist' demeyen insanlara basında fazlaca yer vermemek, PKK ve Irak sınırındaki kamplardan bahsetmemek! Çünkü bu, PKK için propaganda anlamına geliyordu ve PKK'ya karşı yürütülen mücadeleyle ilgili son dakika haberlerini on beş saniyeyle sınırlamak!”

Çongar, “bazı yerleri” ziyaret etmemek, “bazı insanlarla” görüşmemek gerektiğinin konuşulduğunu da söylüyordu: “Kimse ses çıkarmadığı için artık dayanamadım ve ‘Bazı yerleri’ ziyaret eden ve ‘bazı insanlarla’ konuşan benim ve buna devam da edeceğim’ dedim.”

Bu toplantıda konuşulanlar aslında pratik olarak zaten uygulanmaktaydı. Sadece yazılı olmayan kurallar tekrar doğrulanmış, bunlara Erdoğan'ın gücü ve ağırlığı eklenmiş oldu.

Bu gelişmeler sonrasında, protestosu nedeniyle diğer yayın yönetmenlerinden övgüler alacaktı Çongar: “Toplantı sırasında hiç kimse ağzımı açmadı. *Taraf*'ın yayıncıları ve ga-

zete sahipleri de vardı orada. Ama *Taraf* bağımsızdı ve büyük şirketlerin bir parçası değildi. Dolayısıyla ben daha özgürdüm.” Sonunda durum değişti: Aralık 2012’de yayın yönetmeni, köşe yazarı ve gazetenin yüzü olan Ahmet Altan ve Yasemin Çongar *Taraf*’dan ayrıldılar. Altan, gerekçe olarak, tekrar roman yazmak ve buna zaman ayırmak istediğini söylerken; Çongar ise sessiz, sedasız gitmişti.

Çongar, gazetesinden ayrıldıktan birkaç ay sonra şunları söyleyecekti: “Baskı büyüktü. Ahmet, yazmak istediklerini yazamıyordu. Ben de manşetleri istediğim gibi hazırlamıyordum. *Taraf*’ın sahibi, yayımlatmak istediği, gazeteciler tarafından yazılmamış, hazır haberlerle geliyordu bana ve ben de bunu reddediyordum. Fakat onu da anlıyordum. Gazeteye çok para yatırmıştı. Bankalar kredi vermiyorken, ilan gelirlerinde kayıp da yaşıyordu. Bunların tümü hükümetin baskısıyla oluyordu. Bu durumu kabullenmedik ve Ahmet ile birlikte gazeteden ayrıldık.”

Durum net! Gazetecilerin durumu çok zor. Twitter’da bana özel mesaj gönderen bir gazeteci, ismini yazmayacağıma söz verince, benimle konuşmak istedi. Bu yüzden isminin baş harflerini bile kullanmayacağım: “Telefonlar, Erdoğan’ın veya basın işlerinden sorumlu Arınç’ın emrinde çalışan danışmanlardan geliyordu. Tüm basını özenle takip ediyorlardı. Uludere bombardımanının yaşandığı gecenin sabahında genel yayın yönetmenleri onlardan bir uyarı aldılar: Olaya ilişkin, ne görüntüye ne de ölü sayısına yer verilecekti. Bu yasak, önemli haberlerin geçildiği kırmızı bantlar için de geçerliydi. Bu yüzden olaya ilişkin haberler altyazı olarak bile geçilemedi ve internet sayfalarında yer almadı.”

Aslında haberi insanlara aktarmanın tek yolu twitter’dı. Ama gazeteci arkadaşım buna cesaret edemiyordu: “Twitter’da kendi adımla, kişisel hesabımdan bile bir şey paylaştığымda dikkatli olmak zorundayım. Çünkü büyük bir te-

levizyon kanalı için çalışıyorum.” Kurallara uymazsa, işini kaybederdi.

Öğlene doğru saat 11.45’te, büyük kanalların editörlerine haber için nihayet izin çıktı. Genelkurmay Başkanlığı, bombalamı olayını sekiz başlık altında izah eden bir açıklama yayımladı. Açıklanmanın ilk maddesinde, hava saldırısının 17 Ekim 2007 tarihinde Meclis tarafından onaylanan ve süresi her yıl uzatılan, “Irak topraklarına dönük sınır ötesi operasyonlar” kapsamında düzenlendiği belirtiliyordu. Sonra, “terör örgütü ele başlarının” daha önceki kayıpları için karşı saldırı hazırlığında olduğu, Irak Kürdistanı’nın Sinat-Haftanın bölgesindeki gruplarını güçlendirmeye çalıştıkları ileri sürülüyordu. Çeşitli istihbaratlara ve teknik analizlere göre, terörist gruplar karakollara ve sınırdaki askerî birimlere yönelik saldırı hazırlığı içindeydiler.

“Geçmişte bölücü terör örgütü tarafından gerçekleştirilen saldırılarda” diyordu genelkurmay, “teröristlerin, kullandığı ağır silah, cephane ve patlayıcıları yük hayvanlarıyla Irak’tan getirerek sınırdan içeri soktukları teslim olan terörist ifadelerinden bilinmektedir... terör örgütü mensuplarının, Irak Küzeyi’nden gelerek hududumuza yakın karakol ve üs bölgelerimize eylem yapacağına dair istihbaratın artması üzerine, keşif ve gözetleme gayretleri sınır boylarında artırılmıştır. Bu kapsamda, 28 Aralık 2011 günü saat 18.39’da, Irak sınırları içinde hududumuza doğru bir grubun hareket halinde olduğu İnsansız Hava Aracı görüntüleriyle tespit edilmiştir.”

“Bölgenin teröristler tarafından sıkça kullanıldığını” da belirtiyordu genelkurmay açıklamasında. Grubun ateş altına alınmasına bu nedenle karar verilmişti. Genelkurmay, bombalanan Sinat-Haftanın bölgesini sivil yerleşim bölgesi olarak değil, bölücü terör örgütünün kamplarının bulunduğu bir yer olarak tanımlıyor; olayın idari ve adli soruşturmasının devam ettiği de bildiriliyordu.